

JANA STÁVKOVÁ - ČESKÁ VIZE

(*1947) ekonomka, pedagožka, Brno

zveřejněno v Kavárně iDNES.cz v pátek 18. září 2009

Svoboda. V pochopení a uznání svobody je základ života slušných lidí. Slovo svoboda je velmi širokého významu. Naplnění zásad svobody se týká každé lidské činnosti. Stačilo by se však řídit jednoduchým pravidlem „*co nechceš, aby tobě činili, nečiň ani ty jim*“. Je třeba si stále uvědomovat, že jako člověk svobodný svým chováním nesmím omezit ve svobodě ani toho druhého.

Pokora. Se svobodou velmi souvisí, protože pokud budu každého člověka respektovat, umět naslouchat jiným, zamyslet se nad jejich názory, nebudu vystupovat arogantně, agresivně, nebudu používat násilí atd.

Úcta k tradici. Jak by nám mnohé v životě zjednodušilo, kdybychom byli schopni si uvědomit, že zbytečné a špatné se ztrácí, dobré přetrvává. Staletími ověřená dobrá pravidla je třeba poznat, naučit se a respektovat.

Vztah k životu jako celku. Troufám si říct, že veškeré naše konání je o vztazích, k sobě samému, k okolí. Máme schopnost o sobě zapřemýšlet, nad sebou se zamyslet, dovedeme se ovládnout – **sebeovládání**. Současná společnost to vidí jako slabost. Vztah k okolí obsahuje vztah k jiným lidem a vztah k věcem. Nemáme raději věci či zvířata více a intenzivněji než ostatní lidi? Neshromažďujeme věci jen proto, abychom si dokázali, že na to máme? A přitom je vlastně ani nepotřebujeme. Pomohlo by celé společnosti, kdyby se slovo **střídmost** dostalo do našeho slovníku a povědomí.

Slovo. Jeho tvořivá, povznášející, ale i ničivá moc. Význam slova při současném stupni rozvoje společnosti je mnohonásobně posílen. Jak v pozitivním smyslu (přispívá k rozvoji lidského vědění, rychlému předávání poznatků), tak v negativním smyslu. Lidé pronáší slova, která ubližují nebo dokonce mohou ubližovat tak, že ovlivňují životy lidí po celé generace.

Moudrost. Která je souborem poznání a zkušeností, je předpokladem morální společnosti. Čím více má společnost lidí, kteří touží po poznání, po vzdělání, tím si vytváří lepší předpoklady pro prosazování morálních hodnot. Moudrost není to co vzdělanost. I ta je dvojího charakteru - vzdělanost obecná, na kterou byli zvyklí naši předkové, ale tato je utlačovaná na úkor vzdělanosti specializované. Podle mých zkušeností je toto úzké rozumové vzdělání málo, omezuje pohled na život. Takto vzdělaným lidem chybí ta harmonie celku.

Úcta k právu. Nejen ze strany uživatelů tj. lidí, kteří by měli mít jistotu vymahatelnosti práva. Měli by mít i jistotu, že ti, kteří se zákony pracují, jsou lidé vysokých morálních kvalit a konečně ti, kteří je tvoří, by měli mít tolik odpovědnosti, že jimi jednou přijaté zákony jsou platné i pro jejich tvůrce.

Pravda. Je slovo velmi relativního významu, které proto není v mých silách obhajovat.

Samozřejmě, že o tom, co je v naší společnosti třeba napravit, by se dalo hovořit mnohem více a mnohem zasvěceněji. Přispěla jsem jen svým pohledem.

*ČESKÁ VIZE = deset nejdůležitějších hodnot, na kterých by měla stát budoucnost naší společnosti
KRÁTKÁ (cca 40 řádků, 1 strana A4) ESEJ (sloupek, črta, úvaha, reflexe, komentář, dialog, výzva,
poselství, zpráva, dopis, návod, kuchařka, seznam, grafika...) formulovaná pro závěrečný díl ročního
cyklu diskusí KABINET HAVEL – Úsvit v Čechách, který se uskuteční 19. listopadu 2009 v Brně.*